

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Égész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.

Kiadóhivatal:

VIII., József-körút 43.
szám, földsz.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornász- és Vivó-Egyes.,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körömdi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egylet,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egylet,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti, Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyeyi Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaujhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athléta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi torna és vivó-egylet,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A Szemere-verseny után.

Nem szeretnők, ha a nemes alapító áttekintvén a versenyek, különösen a a czéllövő versenyek eredményén, elveszitené kedvét. Mert az eredmény előre látható volt.

Ki várhatta volna azt ifjúságunktól, hogy sikerrel vegye fel az osztrákokkal a versenyt olyan nemben, melyre eddig éppen nem volt gyakorlata és melyre az idő rövidsége és a nehéz körülmények miatt nem is készülhetett.

Nálunk még az apák sem sokat adnak a czéllövésre, nemhogy a fiak gondoltak volna vele. Maguk a jól lövő vadászok is a czéllövést nálunk lenézik, azt gyakorolni átalják, sőt nem is sokra mennek vele, mert a „kapásra“ lövést tartják egyedüli virtusnak. A még pár évtizeddel ezelőtt több helyen működő polgári lövészegyleteink is működésüket beszüntették, úgy hogy az országban a fővárosi lövészegylet jöhet ma csak számba. A katonai czéllövőhelyek eddig éppen nem voltak megkapathatók a polgárság szórakozására. — Így hát éppen ne csodálkozunk, hogy pár jómódu család gyermekén kívül magyar versenyző alig is akadt, de ezek is nagyon hátramaradtak a győztesek mögött.

Egy nagy és messzekiható eredménye azonban a Szemere versenyeknek éppen az, hogy mindenki belátta a dolgok jelen állását és azt, hogy tenni kell valamivel többet a versenyle-

írásoknál. — Ez a több pedig nagyon sok, mert mindent jelent az eddigi semmivel szemben.

Ugyde éppen e versenyek adtak módot arra, hogy államunk vezetői minden módon kijelentsék a dolog iránti érdeklődésüket és jóakarataikat.

Remélhető tehát, hogy a legközelebbi Szemere-versenyen az eredmények vigasztalóbbak fognak lenni, mi kell ugyanis a verseny eredményének részünkre való biztosítását illetőleg?

Mindenekelőtt a katonai lövőházak, löfegyverek, töltenyek, altiszti tanító személyzet kiállítása az okvetlen szükséges dolgok. —

Az iskolák, azt hisszük, követni fogják a zilahi jó példát és iskolai lövészcsapatok szervezésével nagyban előre mozdítják a czéllövészet fejlődését.

Ugyde ez éppen nem lesz elég a nemzeti honvédelem ily módu fejlesztéséhez, mert a tanuló ifjúság nagyon kis százaléka a honvédő ifjúságnak s ezek is nem löfegyverrel, hanem legtöbbször vezénylő karddal fogják a hazát szolgálni. —

A lövészet gyakorlásának csak akkor lesz igazi eredménye, ha a nép széles rétegeiben terjed el. Hogyan volna ez biztosítható?

Mindenekelőtt itt is elsősorban a tanítóokra kell gondolnunk, kik ezután a tanítóképzőkben a czéllövésnek rendes oktatásban részesüljenek, mert a rövid katonai szolgálatuk nem elég arra, hogy ebben magukat mesterekké képezhessék. —

A tanítók aztán az ismétlő iskolában fogják első sorban a czéllövést gyakorolnia községekben a katonaság utmutatása szerint készülő lövőhelyeken.

Ugyde nemcsak a gyermekifjúságot, hanem főkép a katonasorba kerülő és még benne levő legénységet kell főkép tanítani. Már persze ez a dolognak a nehezebb, de mindenkifelett fontos része. — Majd mikor már az ifjúság megkedvelte a szórakoztató gyakorlatokat, legénykorában sem húzódik tőle, de most bizony idegen lesz előtte.

A hadügyi kormány az ügy iránt nagyon jó indulatot tanusít, tehát tőle váránk el, hogy az ügyet országosan megindítsa, mert ha a megyékre, községekre bizzuk, lassan és bizonytalanul indul a dolog.

A mi a tanítók tanárok és a tanuló ifjúság ügyét illeti, azt bátran bizhatjuk miniszterünk kezére, az jól fog indulni és jó eredményt is fog felmutatni.

Azt óhajtanánk tehát, hogy mit Szemere lelkes áldozatkészséggel, alapos tanulmányozással sikerrel megkezdett, folytassa maga a hadügyi és közoktatási kormány, hogy a magyar ifjúság a katonasorba jutva már kitűnő lövő legyen.

Nemzetközi kardvívó és czéllövő versenyek.

Az elmúlt év őszén bocsátotta szét legelőször a sajtó azt a nem csekély mértékben feltűnő sporthírt, hogy a magyar mágnásvilág egyik bőkezűségéről ismert tagja, Szemere Miklós, a kardvívás és czéllövésre horribilis összeget tűzött ki, megnyitva a vetélkedést mindazok részére, kik 1880. január 1-e óta születtek.

Szemere Miklós, mint a Budapesti Egyetemi Atlétikai Klub elnöke, egyesületét bizta meg az ifjúsági verseny rendezésével.

Azóta sok szóbeszéd tárgva volt már a versenyi melynek feltételei megfordultak az összes magyarország és külföldi sportegyletek, hirlapok és kaszinók asztalain.

Lángoló hazaszeretet, fajszeretet vezérelte a passzi-onátus sportmannt, midőn egyfelől a vívőverseny kiírásával a magyar fringia régi hírét, dicsőségét óhajtotta visszavarázsolni, a mostani idegen divatú, tollkönnyű, vesszősuhogású olasz kard helyébe, másfelől a díjlövészet kiírásával a czéllövészet rendkívüli fontosságára elsőként hívta fel az egész ország figyelmét.

Mint minden kezdeményezés — ugy ez utóbbi is — sok nehézséggel, első sorban óriási anyagi áldozattal járt. Szemere Miklós nem kímélte mindezt és május 1 én már készen állt a hazánkban páratlan lövőház Pusztaszent-Lőrinczen.

Immáron pedig beszámolhatunk a nagyszabású sportünnepségekről.

Előkelő és nagyszámu közönség töltötte meg a Fővárosi Vigadó nagy termét, május első szombatján és vasárnapján, hogy gyönyörködhessen az érdekesebbnél érdekesebb, izgatóbbnál izgatóbb kard-assautokban.

31 vívó vette fel a küzdelmet Szemere Miklós dijáért.

Ott láttuk Magyarország fiatal vívóinak színét-javát.

A vívőversenyen Keresztessy-féle magyar kard volt a kötelező. A bíróság, kiknek tagjai voltak nemeskéri Kiss Pál államtitkár, elnök, kisbaári Kiss Ferencz, Irányi Gyula, Lisznyai Dánió Tihamér, a „Hunnia“ elnöke, herczeg Thurn-Taxis Sándor, a bécsi „Union Fecht Club“ elnöke, — a selejtezésre a következő módszert használta:

Sorsolás útján két izben párosította a versenyzőket. Mindazokat, kik e küzdelemből két izben, vagy egyizben győztesként kerültek ki — minősítő küzdelemre bocsátotta.

Kétizben győzték le ellenfeleiket: Tóth Péter, Kleckner Mihály, Sárpy László, Pieroni Amilcare, Lestyánszky Dezső, Karkiss Kornél, Dobránszky Béla, Szemethy Károly, Bakos Géza.

Egyizben győztek: Werkner, Sándor, Gerde, Fuchs, Mórítz, Nagy, Székely, Jarrach, Kleckner Károly, Kuzma, Nádpataky, Kósa.

Kiestek: Biró, Boronkay, Jacó, Árviz, Bakay, Szinnyei, Szivák, Novák.

A bíróság ezután, újabb összesorsolás alapján, harmadszor párosította a vívókat. Mindazok, kik eddigi minimális számu győzelmüket újabb győzelemmel tudták megszaporítani, résztvehettek a negyedik összesorsolásban, kiknek ez nem sikerült, kiestek.

Ugyanez a módszer folytatólagosan ismétlődött a negyedik összetevésnél is, és az ezen alapon kislejtezett versenyzők közül tizen kerültek a döntőbe.

A harmadik összetevésből 3 győzelemmel kerültek ki: Pieroni, Karkis, Bakos, Lestyánszky, Dobránszky, Sárpy. 2 győzelemmel: Jarrach, Szemethy, Nagy, Kleckner, Tóth, Fuchs, Kósa, Mórítz.

Kiestek: Kleckner Károly, Gerde, Sándor, Kuzma, Nádpataky, Székely, Werkner.

A negyedik összetevésben újabb győzelmet arattak: Dobránszky Béla, Lestyánszky Dezső, Sárpy István, míg Bakos, Jarrach, Karkis, Kleckner, Mórítz, Pieroni, Tóth három győzelem alapján kerültek a döntőbe. A negyedik összetevésben esett ki: Kósa, Nagy, Szemethy, Fuchs.

A selejtező mérkőzések érdekesebb assautjai voltak Karkiss—Jarrach (5:3), Pieroni—Szemethy (10—18), Karkiss—Gerde (5:2), Fuchs—Tóth (7:5), Sárpy—Fuchs (7:6), Jarrach—Bakos (5:4), Kleckner—Pieroni (7:6), Lestyánszky—Karkiss (5:4).

Vasárnap délután 5 órakor kezdődött a tíz győztes között a körvívás. A mérkőzést kellemetlen incidens zavarta meg. Pieroni Amilkare ugyanis, ki erőszakoskodásaival a közönség rokonszenvét különben is elvesztette, miután Bakostól vereséget szenvedett, kardját, álarczát a porondra ledobta s a ránézve kedvezőtlen ítéletet kihirdető bíróságot szidalmazta.

A közönség igen megbotránkozott az olasz versenyző inkorrekt eljárásán s örömmel fogadta a versenybíróóság diszkvalifikáló határozatát.

Pieroni honfitársa Jarrach ezután az eset után önként visszalépett a további versenygéstől, melyben amugy is reménytelenül küzdött.

Magyar versenyzők között dőlt el tehát a nagy dírsorsa, mely teljesen Bakos—Lestyánszky assautjától függött.

A rendkívül izgató küzdelemből 7:6 arányban Lestyánszky Dezső került ki győztesen, ki az egész turnus alatt egyszer sem szenvedett vereséget. Bakos Géza lett a második, Sárpy István (Kolozsvár) harmadik, Karkiss Kronél 4 győzelemmel negyedik. Díjakat nyertek még, az említés sorrendjében: Dobránszky Béla, Móríc István, Tóth Péter, Kleckner Mihály.

A három első aranyérmét, a többi helyezett ezüstérmét, minden résztvevő pedig bronzérmét kapott a verseny emlékére.

A közönség soraiban ott láttuk dr. Wlassics Gyula minisztert, gróf Batthyány Elemér, gróf Török József, gróf Teleky László, Bolgár Ferencz, Boncza Miklós, Münnich Aurél, Nyegre László, Rohonczy Gedeon országvédelmet, Halasy Pál tábornokot és még sokat az arisztokrácia és a hadsereg köréből.

*

Hétfőn volt a pusztaszent-lőrinczi czéllövőtér felavatása — a nemzetközi czéllövő-verseny.

Az óriási költség árán létesített lövölde, páratlan az egész országban.

A czéllövő-házon 10 lövőréson keresztül lehet löni 300 méter maximális távolságra. A lövőrészek megakadályozzák a golyók elkalandozását és az esetleges szerencsétlenségeket teljesen kizárják. A golyófogó mintegy 11 méter magas földsáncz, a mely 34 méter hosszúságban húzódik végig a czéllövő-tér határán. A telep szélessége 54 méter. Szélét széles és mély árkok szegik, hogy oldalról a közönség hozzáférhetését meggátolják.

Maga a czéllövőház közvetlenül a villamos vasut végállomásánál van, 20 percnyi távolságra a fővárostól.

Szemere Miklós a versenykiírásával elsőként keltette fel az ország figyelmét a czéllövészet elhanyagolt sportjára, a czéllövőtér létesítésével pedig — nem szóval, hanem tettel — mutatatta meg azt az utat, melyen haladni kell.

A benne élő meleg hazaszeretet és erős fajszeretete fölismertették vele, hogy ez a nemzet erős, hatalmas csak úgy lehet, ha a polgárokba a hadi erények már

kora fiatalságukban beoltatnak. A nemzetközi küzdelmekre csak hosszú s nehéz munka árán lehet egy nemzetet előkészíteni. A hadi virtust lassanként, de szívós, törhetetlen akaratával kell a nemzet fiatalságába, legfogékonyabb elemeibe belénevelni.

Csak akkor lehet azután magyar imperializmusról, Nagy-Magyarországról álmodni, ha a nemzetet ily irányban nevelik.

Németország, Olaszország, rendkívül sokat fordít a czéllövészetre, különösen az utóbbi, hol a czéllövészet nemzeti intézmény: „Tiro a segno Nazionale“.

Olaszországban 820 nemzeti lövölde van, körülbelül 200,000 taggal.

Bebizonyított tény, hogy mióta az olasz ifjuság a nemzeti czéllövészetben részt vesz, a katonaság több, 50 százalékkal jobban lő.

Svájcban a tizedik életévtől kezdve készítik elő a fiatalságot a katonai szolgálatra. A tizenegyedik életévtől kezdik meg a lövés gyakorlatokat az önkéntes fiuk s a tizenhetedik életévtől már a gyalogsági ordonanzfegyverekkel lőnek.

A költségeket részben a kantonok, részben a szövetségi tanács viseli.

A svájci ifjusági véderő két részből áll: A fiatal „Cadet corpsok“ 10--17 évig és a fiatalsági népfelkelők (der jugendliche Landsturm) 10—20 évig. A lakosság már kora fiatalságában hozzászokik a fegyverkezeléshez, a mi a hoszu katonai kiképzést feleslegessé teszi. Angliában okulva — a Dél-afrikában szerzett tapasztalatokon — a főurak egyre-másra építik birtokukon a lövöldeket, hogy ily módon biztosítsák a jövőben az angol faj uralmát, az angol imperiálizmust!

Nemzeti sporttá tenni a czéllövészetet vagyis közvetve ily módon is hatalmasabbá, erősebbé tenni a nemzetet — ez a fajmagyar Szemere Miklós — nemes czélja.

A czéllövő-verseny buzdító kezdés volt ez irányban. Saját szemünkkel láttuk a czéllövősport mestereit a vereség után. Csak az a tudat vigasztalhat, hogy ezután nekünk is lesz alkalmunk és helyünk magunkat gyakorolni a czéllövészetben s jöhet idő, mikor revansot veszünk legyőzőinken. A Budapesti Egyetemi Atlétikai Klub is — elnökének vezetése alatt — mindent el fog követni, hogy a czéllövősportot az ifjuság körében kedvelté s népszerűvé tegye.

A versenylovás 300 méterre történt. Mindenki lőhetett bármely általa szabadon választott állásból, de fegyverét csak saját testrészeire támaszthatta. A célpont 60 cm. átmérőjű, 5 körre beosztott körlap volt. A győztesek sorrendjét a találasok száma állapította meg. Holt verseny esetén jöttek a körök csak számitásba.

A bíróság élén Széchenyi Béla koronaőr állt. Tagjai voltak Esterházy Mihály gróf, Károlyi Lajos gróf, Sohns-Braunfels Sándor herceg, a „Badener Schützenverein“ elnöke és Szapáry Pál gr. a „Park Club“ elnöke.

A versenyre 29-en neveztek.

Minden versenyzőnek 20 lövése volt.

Délelőtt, délután folyt a versenyzés, mely a következő eredménnyel végződött:

1. Lux József (Bécs) 20 találás, 55 pont.
2. Tomaszewszky József (Varsó) 19 találás, 48 pont.
3. Aldo Belleli (Ancona) 18 találás, 45 pont.
4. Ramoult István (Bécs) 18 tal. 41 pont.
5. Steinkeller Theodor (Bozen) 16 tal. 30 pont.
6. Mineif Gusztáv (Bécs) 14 tal. 39 pont.
7. Sárpy László (Kolozsvár) 14 tal. 37 pont.
8. Ifj. Mocsáry Béla (Ungvár) 14 tal. 33 pont.
9. Gróf Apponyi Henrik (Budapest) 13 tal. 31 pont.
10. Kotschy Erich (Budapest) 13 tal. 27 pont.
11. Nemeskéry Kiss Géza (Budapest) 12 tal. 26 pont.
12. Klein Eberhard Sándor (Bpest) 12 tal. 24 pont.
13. Báró Rohonczy Imre (Bpest) 11 tal. 25 pont.
14. Nemeskéri Kiss Sándor (Bpest) 10 tal. 20 pont.
25. Mező Béla (Bpest) 10 tal. 18 pont.
16. Nickl Alfréd (Bpest) 10 tal. 18 pont.
17. Gróf Esterházy Alajos (Csákvár) 9 tal. 13 pont.
18. Ifj. Bolgár Ferencz (Bpest) 8 tal. 18 pont.
19. Esterházy Móríz (Csákvár) 8 tal. 13 pont.
20. Pallavicini György örgróf (Mosdós) 8 tal. 9 pont.
21. Packmann István 6 tal. 15 pont.
22. Magyar Andor (Arad) 4 tal. 8 pont.
23. Klose Ferencz (New-York) 4 tal. 7 pont.
24. Thuróczy János (Pozsony) 3 tal. 4 pont.
25. Fiorello Laguardia 3 tal. 3 pont.
26. Jékey Zoltán (Győr) 3 tal. 3 pont.
27. Genovszky Béla 0 tal. 0 pont.
28. Tettey Emil 0 tal. 0 pont.

Centrumot találtak:

Gróf Apponyi Henrik, ifj. Bolgár Ferencz, nemeskéri Kiss Géza.

Öt négyest lőtt Belleli Aldó.

Négyest löttek még: gróf Apponyi, Bolgár, Steinkeller egy ízben, nemeskéri Kiss Sándor és Géza kétkétszer, Lux, Ramoult, báró Rohonczy Imre, Sárpy, Tomaszewszky két ízben és mineif Gusztáv három ízben.

A három első győztes arany érmét, a negyedikétől a tizedikig ezüst-érmét kapott, minden résztvevő pedig bronzérmét.

A lövész-sport meghonosításának, népszerűsítésének kezdő-ünnepén az ország összes előkelőségeit vendégül látta Szemere Miklós. A délutáni órákban megjelent a lövőházban József Ágost főherceg is nejével, Augusztia főhercegnővel, ott volt Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula kultuszminister, báró Eötvös Lóránt, gróf Apponyi Gyula, gróf Andrássy Géza, Károlyi Mihály, Árpád, Lajos grófok, gróf Keglevich, örgróf Pallavicini Sándor, herceg Odescalchy Artur, gróf Szapáry József, Teleky grófok, gróf Karácsonyi Aladár, báró Üchtriz, báró Vécsey Miklós, gróf Zichyné, Hoffmann Hugó tábornagy, Steininger altábornagy, Nyiry Sándor

vezérőrnagy, Balta Béla, Gromon Dezső, Libits Adolf, Rohonczy Gedeon — és még az arisztokrácia s a parlamenti világ sok kitünősége.

Alkonyatkor, a mikor a nagy vendégsor elvonult nyugalmas csend váltotta fel az ünnepnap izgalmaival s a napközben szünni nem akaró fegyverduranásokat. Ép oly siri csend, mint a mi még hat hét előtt is uralkodott a vidék fölött, mikor a hatalmas czéllövőtér helyén csak egyszerű szántó föld terült el.

K. J.

Football és füleslabda.

Helyén valónak s szükségesnek tartom ez alkalommal a két fentnevezett játék közötti különbséget feltüntetni s különösen a füleslabdával való játéknak a menetét a sportot kedvelő közönséggel legalább vázlatban megismertetni.

Amidőn ezt teszem, teszem azt abból a szempontból, hogy a testnevelésnek tegyek szolgálatot, mely az általános testképzést tüzi ki feladatául, tehát nem az egyoldalúságra törekedik.

Mindkét játékot intenzívebben csak pár éve játszzuk Magyarországon. A footbal-t az angoloktól, a füleslabdát a németektől (de nem az osztráktól) vettük át, tehát egy sem magyar játék. Nekünk magyaroknak nem volt s nincs is ily több egyént foglalkoztató s nagyobb erőt igénylő férfias játékunk. Természetszerű szükséglet volt tehát — s ez a különböző sport egysületek érdeme — ily játékokat vagy feltalálni, vagy a meglévő, bár idegen játékokból a magyar vérmérsékletnek legmegfelelőbbeket kiválasztani s azokat kultiválni.

A sport nemzetközi s életszükséglete mindenkinek egyaránt; kiváló eredményt azonban minden nemzet abban a sport-ágban tud csak felmutatni, mely vérmérsékletének legjobban felel meg. Így a szabadtéri atletikában hál' Istennek Európában az angolok után mi következünk már s ha másképen nem is, de atletikában elért eredményeink után előnyösen ismert nevünk lévén, tudják azt, hogy létezőnk és pedig erősen létezőnk: rekordot tartunk ugyanis az uszásban, a rudgátsban s a diskosvetésben. És ez nem kicsinylendő dolog. Remélhető, a közelmúlt eredményei után ítélve, hogy a játékokban is — bár későn fogtunk hozzá — hovatovább előre fogunk haladni, de nem szükség annyira sietni vele.

A két játék közül a footbal nagyobb tért hódított s nagyobb népszerűségnek örvend, mint a füleslabdával való játék. Okát is tudnám adni, hogy miért? A footbal-t mindjárt keletkezésétől versenyszerűleg idegen egyesület csapataival, a közönség figyelmének felköltésével játszottuk; holott a füleslabdát inkább privát passióból, magunknak játszottuk s nem tereltük eléggé a közönség figyelmét reá.

Tagadhatlanul szép, élénk s mozgalmas játék a football, de nem egyedül üdvezítő s nem okos dolog csupán e sportot télen-nyáron egyaránt — a mint azt sokan teszik — művelni. Be kell végre látni, hogy valamely sport ágat annyira tulzásba vinni és annyira más sport elé helyezni, mint azt a footballal kezdik tenni, nem helyes dolog. A footballnak nem lehet célja minden más sport kiszorítása; ezt még Angliában sem teszik. Ott is tavasszal csak májusig s ősszel csak október és novemberben játszik s kizárják az oly egyesületet, mely ezt be nem tartja. Tartok attól, hogy az athletikában elért szép eredményeink rovására megy a footballnak e tulságos üzése. Mindent a maga idejében: télen tornázzunk és vivjünk, tavasszal és ősszel footballozzunk, füleslabdázzunk s athletikát űzzünk, nyáron uszszunk, csónakázzunk stb.

A footballnak sok előnye mellett hátrányai is vannak. Az egyik az, hogy könnyen — ha erélyes részrehajthatatlan s szabályokat pontosan ismerő bírása nincs — dulakodássá fajul, mely által a legfontosabb hasiszervek s lábszárcsontok a legnagyobb veszélynek tétetnek ki; a másik pedig az, hogy a játék menete feltűnő gyorsaságot igényelvén, azt csak a könnyű testű 14–24 éves koru fiatalok játszhatják jól, persze nem értem itt a hivatásos játékosokat. Ha e kellekeknek már meg nem felelnek, a csapat minőségének kárára vannak, ennek érdeke azt kívánja, hogy a csapatból kilépjenek. Ezek aztán más játék hiányában ne űzhessenek többé szabadtéri játékokat? Nem életszükségletünk-e — ha jól fogjuk fel hivatásunkat — hogy a sportot 40–50–60 éves korunkban is űzzük?

E hiányt van hivatva a pótolni a füleslabdával való játék, melynél a kar dobó képessége s izma is fejlesztetik, melyet az izmosabb, erősebb, de éppen ezért természetesen nehezebb testű fiatalság is veszély nélkül játszhatik.

Bizonyára e körülmény birta rá a Magyarországi tornaegyesületek szövetségét arra, hogy e szintén igen szép játék fellendítése céljából ezentul az általa rendezendő versenyeken füleslabda mérkőzéseket is rendeztet; erre egy igen értékes vándordíjat alapított s tűzött ki, mely ez év pünkösdi ünnepén Budapesten, a József Ágost kir. herczeg védnöksége alatt tartandó szövetségi tornaversenyen kerül eldöntésre.

A füleslabda játékmenete a következő: Tíz ember tíz ember ellen játszik. A játéknál használt labda két kiló súlyu nehéz, tömött füllel ellátott bőrlabda, melyet a játékos fülénél fogva diskosvetés módjára az ellenfél kapuja felé hajt. A footballnál kapunak számít az, ha a labda a kapu között, ennél ha a kapu felett — mely 6 méter magas — megy ki. A labdakezelése hajtással és dobálással történik. Hajtás az, midőn egy kézzel fülénél fogva továbbítjuk a labdát, dobás pedig az, ha két kézzel továbbítjuk a labdát. A hajtásnál vagy dobásnál csak 3 lépés, illetve ugrás van megengedve, ki ez ellen vét, helyből dob. A játék adott sipjelre akként indul meg,

hogy a játékot kezdő csapat valamely tagja a labdát fülénél fogva az indulási vonaltól az ellen kapuja felé hajtja. Erre a második csapat iparkodik a repülő labdát — mielőtt a földet érintené a levegőből kifogni.

Ha ez sikerült, úgy e párt két kezest dob s utána hajt, tehát előnyt szerez, de a két kézzel való dobás addig tart, míg az a földre le nem esik; ha azonban a hajtott labdát nem sikerült elfogni, a labdát az azt először érintő a lefogási helyről visszahajtja. Játékot, illetve kaput nyert az a csapat, melynek először sikerült a kapuhoz oly közelségre jutni, hogy a labdát a kapu felett áthajtja vagy átdobja. A labdát minden esetben a fej magasságon felül kell dobni vagy hajtani.

E rövid vázlatból is látható, hogy a footballhoz hasonlít s szintén igen élénk, érdekes játék.

Midőn e helyen a két játék közötti különbségekre rámutattam, több czélt óhajtottam szolgálni s ezek egyike az; hogy a kik footballt a fenntebb leirt okokból nem játszhatják, vagy játszani más okokból nem akarják, ezeknek a füleslabdával való játszást ajánljam, úgy is, mint játékot, úgy is mint szabadtéri sportot. A másik czélom az volt, hogy kérjem a különösen a csupán football űzőket, hogy még a játékban is kerüljék az egyoldalúságot, játszanak mást is s ne űzzék folytonosan csak ezt a többi sport rovására, űzzenek mindenféle sportot, a mi jó és nemes, de mindent a maga idejében.

Az athletikában, a mint már említettem is, egész Európa megtanulta respektálni a magyar athletát, hiszen a jó bécsiek is, ha megtudják, hogy valamely hirdetett nemzetközi versenyen ott leszünk, megugranak s visszaszívják nevezéseiket.

Legyünk tehát e téren erősek s adjunk időt és helyet az athletikának, tornának s a többi sportnak is.

Michnay Gyula.

Vélemények a czéllövő versenyről.

Vikár Béla, a „Vasárnapi Ujság“ munkatársa, fölkereste báró *Fejérváry Géza* honvédelmi minisztert és *Bolgár Ferencz* orsz. képviselőt, mint a szent-lőrinczi czéllövő verssny műszaki tanácsának elnökét, hogy sziveskedjenek a czéllövésről, annak jelentőségéről nyilatkozni. A *honvédelmi miniszter* ur idevágó nézetei a következők:

Nagyon üdvös lenne, ha a lövészetnek mint sportnak felkarolására *Szemere Miklós* orsz. képviselő kezdeményezésével megindult mozgalom az egész országban visszhangot keltene s azt mennél szélesebb körben felkarolnák. Ez iránt azonban nem lehet nagyon vérmes reményeket táplálni. Köztapasztalat ugyanis az, hogy rendszeren csak a hegyes vidékeken van meg a kellő hajlam a czéllövészet gyakorlására, a sikságokon ennek nincs olyan jó talaja. Ehhez járul hazánkban még az is, hogy itt minden új dolog iránt lelkesednek ugyan

az emberek, de a lelkesedés, fájdalom, többnyire szalma-tűznek bizonyul, az ily tüzet pedig a czéllövészetre nem lehel felhasználni. Oda más tüzelés kell. A 70-es évek elején, mikor Fejérváry Géza báró, már mint államtitkár a honvédelmi miniszterium élén működött, szintén volt egy ilyen mozgalom az országban és nagyon sok helyről kértek engedélyt, hogy a katonai lövöldéket használhassák s fegyvereket, sőt lövészeket is kértek a polgári lövöldék számára. A magában véve üdvös eszmét akkor is felkarolta a honvédelmi miniszterium. Nagy számban adott fegyvereket a polgári lövöldéknek és lövészet is igen olcsó árban. Az első évben itt-ott tartottak is lövőgyakorlatokat, a második évben már sokkal kevesebbet, a harmadik évben senki sem ment a lövöldék felé.

Most a zilahi középiskola tanári kara fordul a miniszteriumhoz azzal a kéréssel, hogy engedje meg a miniszter a növendékek részére a czéllövésben való gyakorlást a honvédségi lövöldében hetenként egy nap, vasárnapon. A miniszter készségesen megadta az engedélyt oly módon, hogy a czéllövés a tanári kar felügyelete és felelőssége mellett történjék. Fegyvereket bocsátott rendelkezésükre és azonkívül a szükséges utbagazítások végett a honvédség köréből egy közeget is rendelt ki, a ki a czéllövészetben kiváló jártassággal bír. Ez az intézkedés mintegy próbaképen történt. Majd elvállik, hogy mi lesz az eredmény és lesz-e folytatása más intézetekben is.

A dolog nem kis nehézséggel jár, mert a fegyverek drágák és a lövészer még drágább. Megfontolandó tehát, hogy lehetséges lesz-e majd a jövőben, ha netalán a mozgalom nagyobb arányokat ölt, az államot a lövészeknek nagyobb mennyiségben való ingyenes átengedésével megterhelni. Az az egy kétségtelen, hogy a katonai gyakorlatok, tehát a czéllövészet gyakorlása is az intézetekben, ha komolyan foglalkoznak velük és kivált ha katonás fegyelmet tudnak tartani a fiukkal, mint előkészület a katonai szolgálatra, hasznosnak ígérkezik, kivált abban az esetben, ha a két éves szolgálati idő állapíthatnák meg. Mindenesetre kívánatos, hogy a társadalom az ügyet komoly lelkesedéssel karolja fel.

Bolgár Ferencz orsz. képviselő ur következőleg nyilatkozott a kérdéstről:

A Szemere-féle díjlövészetet a legjelentősebb mozzanatnak tartja, a mely eddig a magyar sport-élet terén felmerült. Szemere Miklósnak nagy érdeme, hogy ezen a téren mint kezdeményező lépett fel, a lövőteret megépítette s a magyar ifjúságot rábirta, hogy a lövészet sportot katonai fegyverekkel gyakorolja. Már ennél az első alkalomnál is kitűnt, hogy a magyar ifjúságnak nagy tehetsége van a czéllövészetre. Mert igaz, hogy külföldiek vitték el a díjakat, ámde figyelembe kell venni, hogy ezek a díjnyertes külföldiek, mielőtt idejöttek hozzánk, sokkal nagyobb mértékben gyakorolták a czéllövészt, mint a mieink s ha a czéllövészetben pro-

fesszionátus czéllövők volnának, a mostani nyerteseket bátran ezek közé lehetne sorozni. Így pl. a bécsiek, a kik oly kitűnően lőttek, hónapokon keresztül állandó trainingben voltak egy lövészmester vezetése alatt és mint mesterlövők jelentek meg nálunk. Ezzel szemben a mieink lövőterek hiányában csak két-három hétig gyakorolták magukat és pl. Budapesten, a honna nagyon sokan jelentkeztek, csak a polgári lövöldé állott rendelkezésükre Budán, a hol pedig aczélburkolatu golyókkal, minőket a katonaság használ, nem is volt szabad lőni. És mégis egyesekről bátran el lehel mondani, oly szépen lőttek, hogy a hadseregben is a legjobb lövők közé tartoznának. Volt köztük olyan, a ki három-négy heti gyakorlat után egy Manlicher-karabinerből 400 lépésről tizennégyszer talált bele a 60 centiméter átmérőjű fekete körbe. Hogy ez mit jelent, kitűnik abból, hogy a bécsi lövők közül az, a kit ők maguk között a legkitűnőbbnek tartottak, szintén csak tizennégyszer lőtt bele a fekete körbe, mert az, a ki huszszor találta el a feketét és az első díjat elvitte, nem volt az általuk elismert legjobb lövő.

Érdekes volt látni, hogy a magyar ifjúság milyen szenvedélylyel üzte e szép sportot. Korántsem vették szívükre, hogy a bécsiek nyertek, ellenkezőleg kijelentették, hogy sokat tanultak a bécsiektől. Különben a bécsiek közül az, a ki az első díjat nyerte, Manlicher-fegyverrel lőtt ugyan, de a többiek más fegyvert, t. i. egy hat és fél milliméteres hollandi fegyvert használtak. Az olasz nyertes pedig, a ki 18 szor talált, egy öt és fél milliméteres olasz fegyverrel lőtt. Szemere orsz. képviselő a legnagyobb lelkesedéssel folytatja e megkezdett művet. Már az ősszel újabb versenyt kíván rendezni. Erre folynak az előkészületek. A feladat most már könnyebb lesz, mert meg van a Szemere-féle lövőház és így remélhetjük, hogy míg az első versenyre 24-én jelentkeztek részünkről, legközelebb a 200-at is meg fogja ütni a jelentkezők száma.

Bolgár Ferencz egyelőre nem tartaná szükségesnek, hogy az állam vegye kezébe ezt a dolgot. Szerinte az intelligens magyar ifjúság körében kell mindenek előtt az érdeklődést nagyban felkelteni a czéllövészet iránt s az állam csak a díjakhoz járuljon, úgy mint más versenyeknél. Ma tehát jobb, ha az egész tisztán sportnak tekintjük és a dolognak katonai jelentőségét nem helyezzük előtérbe. Ez később lesz helyén, a mikor azután az állam akként támogathatja az ügyet, hogy kedvezményeket ad a katonai szolgálatban az oly ifjaknak, a kik már előzőleg a czéllövészetben jártasságra tettek szert, mert kétségtelen, hogy katonai szempontból nem kicsinylendő haszna van az ilyen gyakorlatnak. A lövészet gyakorlatok fejlesztik a testi épséget, a bátorságot az ifjakban s ezért az állam idővel, a midőn majd az ügy szélesebb mederbe fog terelődni, követheti Olaszország példáját, a hol az ily gyakorlatok az állam felügyelete mellett folynak s ki egy bizonyos eredményt ér el, a katonáknál előnyökben részesül.

Feltehető, hogy a mint a társadalomban kellő érték felébred a czéllövés iránt, akkor a társadalom áldozni is fog majd érte s nem fogja kívánni, hogy az államra háruljon e sport gyakorlásának tetemes költsége. Mert bizony ez az államra nézve költséges dolog lenne. Ha ellenben a szülők tudni fogják, hogy fiuk hasznát veszi ezeknek a gyakorlatoknak a katonai szolgálatban, nem fogják sajnálni, hogy áldozzanak is rá. Egyelőre azonban jobb lesz, hogy az egész mozgalom a sport keretében maradjon. Három-négy év múlva azután lehet az ügyet már katonai szempontból is az állammal tárgyalni.

Vas. Ujs.

Különfélék.

A M. O. T. E. Szövetségének pünkösdi torna-versenye. A pünkösdi szövetségi versenyek sikere érdekében ugy maga a Törna-Szövetség elnökségében, melynek élén Berzeviczy Albert ő nagyméltósága és Jász Géza titkár buzgólkodnak, mind a rendezéssel megbízott Budapesti Torna-Club kebelében is lázas sietséggel folynak már az előkészületek és az országos jelentőségű nagyszabású ünnepély képe mindinkább kidomborodik. Az udvar részvétele biztosítva van. Ott lesz József Ágost főherczeg és neje Augusztia főherczegnő, ki a zászlóanyai tisztséget volt kegyes elvállalni, ott lesz alkalmasint József főherczeg is. Meg lesznek hiva az összes miniszterek, államtitkárok és közéletünk egyéb szereplő tagjai, a társégletek elnökei stb. A három napra terjedő ünnepély központját természetesen a szövetségi zászló felavatása fogja képezni, mely május 31-én d. u. 3—4 óra között, a milleniumi pályán fog véghezmenni. Az egyházi felszentelés czeremoniájának végzésére Kohl Medárd czimzetes püspök, primási titkár urat kéri fel a Szövetség. A zászló maga hazai iparunk egy remek műve, nemzeti színű selyemből, kétoldalt az ország czimerével és feliratokkal. A rendező-bizottság elnöke Berzeviczy Albert ur ő nagyméltósága, társelnöke pedig Hadik-Barkóczy Endre gróf ő nagyméltósága, a B. T. C. diszelnöke lesz. A rendező- és versenybizottság tagjai a résztvevő egyletek elnökei lesznek. Művészies kivitelű plakátok fogják az ünnepélyt hirdetni. Ezen plakátok tervezetére hirdetett pályázat nem régiben dőlt el, midőn is a szakemberekből álló zsűri az első díjat egyhangúlag Halász József tehetséges pásztói művésznek ítélte oda. Az ünnepélyben való részvételre eddig 19 fővárosi és vidéki egyesület jelentkezett 600 taggal. *A Szövetségi vándordijért*, mely füleslabda-mérkőzésre van kitűzve, nagy versengés lesz; a mennyiben három fővárosi és négy vidéki egyesület jelentkezett. A Budapesti Torna-Club által alapított *football-vándordijra* négy fővárosi egyesület konkurrál. *Mintacsapatok tornaversenyében* öt fővárosi és három vidéki egyesület vesz részt. *A tornászati főversenyben és összetett atletikai verseny-*

b.n 14-15 nevezés van eddig, közöttük az ország legkitünőbb tornászai és athletái. A vidékieknek fenntartott ^{1/2} angol mértföldes futás és a súlydobás-versenyben a résztvevők száma igen jelentékeny, mi az atletikai sportnak, vidéki egyleteink körében való elterjedésének örvendetes jelét képezi. A 100 méteres síkfutás 16 nevezője közül valószínűleg Hellmich lesz a győztes, ki nek a 40²/₄ méteres gátfutásban is nagy sánszai vannak. A torna- és atletikai ünnepélyvel kapcsolatosan a Budapesti Torna-Club a városligeti korcsolyázó-csarnokban sportkiállítást is rendez. Erre is lezáródtak már a jelentkezések, melyek ugy a sportegyletek, mint iparos- és kereskedő-czégek részéről jelentékeny számban folytak be. A kiállítást május hó 31-én d. e. 11 órakor nyitják meg. Egészben véve, ezen előjelek után itélve, a pünkösdi versenyek és ünnepélyek, kivált ha azoknak az időjárás is kedvezni fog, hazánk egyik legkiválóbb sporteseményét fogják képezni. S.—V.

A Testnevelési Tanács ügyében szerkesztőnk az alábbi megtisztelő meghívót kapta. Tekintetes Porzolt Jenő urnak, a „Herkules“ szerkesztőjének. A Testnevelési Tanács felállítása ügyében Tekintetességedhez mult évi december hó 12-én intézett 86628. számú megkeresésem kapcsán van szerencsém értesíteni, hogy s szóban forgó értekezletet folyó évi *junius hó 5-én délután 5 órakor* fogom a vezetésem alatt álló miniszterium épületében megtartani. A kérdést főleg a következő szempontokból óhajtanám tárgyalatni: 1. A Testnevelési Tanács, mint önálló külön testület szükséges-e, külön szervezeti és működési szabályzattal, avagy nem volna-e czélszerű, ha mint a Közoktatási Tanács kiegészítő része működne, még pedig oly módozat mellett, hogy a Közoktatási Tanács több testnevelési szakférfiának oda való kinevezésével illetőleg külön tornaügyi albizottság, vagy szakbizottság alakításával kiegészítették és megerősítették? 2. A Testnevelési Tanács működési köre tisztán az iskolai testnevelésre terjedjen-e, avagy mint a memorandum contemplálja, az iskolán kívüli testi nevelésre is? (Clubbokra, egyesületekre stb.) Budapest, 1903. évi május hó 12-én. *Wlassics Gyula.*

A kolozsvári m. kir. Ferencz József tud. egyet. tornázo-vívó intézete f. hó 21-én (áldozó csütörtökön) d. u. 3 órakor a kolozsvári lövölde nagytermében vívó akadémiát fog rendezni. Pünkösdi vasárnapján, (máj. 31-én) torna és atletikai versenyeket. Május hó 17-én, 24-én és junius hó 1-én football mérkőzéseket. Jelentkezések elfogadtatnak báró Chappon Samu vívómesternél. (Kolozsvár egyetem). A vívóakadémia legkimagaslóbb része, a hölgyek vívó versenyje és a vívómesterek mérkőzése lesz. A napokban az egyetemi tornateremben ünnepélyes hangulat uralkodott. Az öreg urak (Senior) csapatából kiváló Palkovics József cs. és kir. altábornagy és tornázo társainak nevében — kiknek sorában ott láttuk dr. Pisztory Mór, dr. Fabinyi Rudolf, dr. Szilassy Móricz, dr. Farkas Lajos, dr. Kossutányi Ignác, dr. Haller Károly, dr. Kiss Mór, dr. Nagy Ernő,

dr. Lukács Adolf, nyilvános, rendes egyetemi tanárokat — és szép beszéd kíséretében méltatta Hoffmann Ferencz tornatanár érdemét, ki az egész tornaévad alatt leglelkiismeretesebb vezetésben részesítette a Senior csapatot és emlékül egy értékes aranyórát nyújtott át.

V. L.

A ski a svájci hadseregben. Január 24-én és 25-én Glarusban az ottani skiklub skiversenyt rendezett, melyen a szentgotthardi őrség sok altszjtje és közkatonája is résztvett és így a versenyek katonai szempontból is jelentősek. A bajnoki futásban a Muota völgyéből a Prugel-hágón át Glarusba, a győztes egy vártúzer volt, ki a körülbelül 18 kilométernyi utat 2 óra 38 perc alatt futotta be. Meg kell jegyeznünk, hogy a kiindulási és a célpont magassága között a különbség 500 m. Volt olyan verseny is, mely csakis katonák számára volt kiírva. A pálya hossza 5 kilométer volt 300 méter magassági különbséggel. A célhoz való megérkezés előtt minden résztvevőnek a skin eltűnő félalak-céltáblákra öt lövést kellett tennie. Az elért eredmények igen jóknak mondhatók. A svájci katonai körök azt reménylik, hogy a glarusi versenyek nagyban hozzá fognak járulni a skisportnak elterjedéséhez a hadseregben. Nagyon valószínű, hogy az állam is megteszi a magáét e dologban.

A lóversenyeket látogató közönség figyelmébe ajánlatik, hogy a versenyteri belépti-jegyeket — a jegypénztáraknál való nagy tolongás elkerülése s tehát saját kényelme érdekében — a versenyprogramokon megjelölt dohánytőzsdékben a versenynapok délelőttjén előre váltsa meg. Szintugy érdekében áll a közönségnek, hogy a belépti jegyeket láthatóan viselje, hogy az ellenőrség felszólításait mellőzhesse.

A budapesti egyetemi atletikai club május hó 24-én lágymányosi sporttelepén (I. Fehérvári-ut mentén) rendezendő atletikai versenyek és football-match sorrendje: I. 100 yard junior síkfutás. II. (Egyetemi bajnokság) 1/2 angol mérföldre. III. 1/4 angol mérföldes junior síkfutás. IV. 1/4 angol mérföldes gátfutás. V. 220 yardos handicap. VI. (Egyetemi bajnokság) súlydobás távolba (3 1/4 kgr. golyóval.) VII. Gerelyvetés. VIII. Diszkosvetés. IX. Magas ugrás. X. Fooball match a B. E. A. C. és egy később meghívandó csapat között.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a kiadóhivatalban.

ÓVÁS!

Tudomásunkra jutott, hogy idegen gyárból származó oly pneumaticok vannak forgalomban, melyekre **védjegyhamisítás szándékával**

„Continental“

szó van bélyegezve.

Figyelmeztetjük t. vevőinket és a nagyközönséget, hogy a valódi

CONTINENTAL-PNEUMATIC

a gummiba préselt **sas** védjegyről ismerhető fel.

Egyszersmind kinyilatkoztatjuk, hogy feljelentéseket, melyek a védjegybitorlás felderítésére és megbüntetésére vezetnek, szívesen és busásan jutalmazunk.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
B u d a p e s t.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascinus“-

kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva **nem nyomja a kez-
zet, elhárítja a kard csúszását, megóvja a kez-
tyűt a kopástól.**

A. cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896. sz. rendeletével tanítási célokra ajánlotta.

== Bármely kardra könnyen ráerősíthető. ==

Legtöbb államban szabadalmazva.

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
B U D A P E S T.